

Kulturdepartementet  
v/ statsråd Linda Cathrine Hofstad Helleland  
Postboks 8030 Dep  
0030 Oslo

Oslo, 1.2.2017

---

*HLF er Norges største organisasjon for mennesker med funksjonsnedsettelse med 62 500 medlemmer. 14,5 % av Norges befolkning over 20 år<sup>1</sup> har en hørselshemming som påvirker hverdagen, som sosial isolasjon og frafall fra utdanning og arbeidsliv. En del av disse har behov for omfattende rehabilitering, mens andre trenger tilrettelegging, hjelpemidler og kunnskap i å mestre sin hverdag. Gruppen av hørselshemmede er mangfoldig og stadig flere rammes av hørselsnedsettelse. Anslag viser at det i 2020 vil være om lag en million nordmenn som vil ha en hørselsutfordring.<sup>2</sup>*

## Innspill til statsbudsjettet 2018

HLF (Hørselshemmedes Landsforbund) ønsker med dette å overbringe våre innspill til statsbudsjettet for 2018.

### Programkategori 08.30 Medieformål, Kap. 334 Film- og medieformål

Internasjonale barnefilmer som er dubbet blir i dag ikke tekstet. Dette fører til at hørselshemmede barn og voksne som ser slike filmer på kino, ikke får med seg all dialog og handling. I Meld. St. 30 «En framtidrettet filmpolitikk» ble det etter komitebehandling i Familie- og kulturkomiteen vedtatt følgende formulering: «Komiteen ber regjeringen vurdere behovet for å utvikle støtteordninger for teksting av dubbede barnefilmer». Kulturdepartementet oppgir at dette er løst ved de nye forskriftene som Norsk Filminstitut (NFI) administrerer, ved at det kan søkes om tilskudd til teksting av dubbede filmer. HLF mener det ikke er godt nok, da distributørene ikke er pålagt teksting og i tillegg må søke om midler til dette. Det er lett å tenke seg at det vil bli nedprioritert. HLF har fått oppgitt fra NFI at det vil koste omtrent 250.000 kroner i året å tekste alle dubbede barnefilmer, siden det er snakk om rundt seks til åtte filmer årlig.

#### HLF ber om:

- At det bevilges 250 000 kroner som fast post under Kap. 334 Film- og medieformål til teksting av alle dubbede filmer på kino.

### Universell utforming av kultur- og samfunnsliv

Vårt mål er å sikre et åpent kulturliv der hørselshemmede kan velge fritt mellom kulturaktiviteter på lik linje med andre, samtidig som de er sikre på at deres behov blir ivaretatt på en god måte. HLF vil påpeke at CRPD stiller krav til norske myndigheter om å strekke seg langt for å gjøre kulturlivet universelt utformet.

I denne sammenheng er universell utforming gode lyd- og lysforhold, samt åpen teksting/tolking av all dialog. Et konkret eksempel på et slikt tiltak som er vellykket er tekstsjermer som viser norsk og engelsk oversettelse på stolryggen foran den besøkende i Den Norske Opera og ballett.

---

<sup>1</sup> Engdahl B, Tambs K, Borchgrevink HM, Hoffman HJ. Screened and unscreened hearing threshold levels for the adult population: Results from the Nord-Trøndelag Hearing Loss Study. Int J Audiol. 2005; 44, 213-230.  
[http://www.fhi.no/eway/default.aspx?pid=239&trg=Content\\_6496&Main\\_6157=6263:0:25.6102&MainContent\\_6263=6496:0:25.6109&Content\\_6496=6178:50246:25.6109:0:6562:14:::0:0](http://www.fhi.no/eway/default.aspx?pid=239&trg=Content_6496&Main_6157=6263:0:25.6102&MainContent_6263=6496:0:25.6109&Content_6496=6178:50246:25.6109:0:6562:14:::0:0)

<sup>2</sup> Hearing impairment among adults (HIA). Oslo: Senter for medisinsk metodevurdering, Sintef – a report of a joint project, 2001

Dette er ikke kun til hjelp for hørselshemmede, men også for dem som har et annet morsmål enn norsk.

I tillegg til disse tiltakene for universell utforming trenger mange hørselshemmede tilgjengelighetstiltak, som for eksempel teleslynge eller annet lydoverføringsutstyr. Det er viktig at kulturopplevelser og samfunnsdebatten gjøres tilgjengelig for alle, men ofte benyttes ikke de tilretteleggingsmulighetene som finnes. Da møter i praksis hørselshemmede stengte dører.

HLF mener det er behov for å gjøre kulturtilbudet mer tilgjengelig for hørselshemmede. Norges Døveforbund fikk i 2017-budsjettet 1,38 millioner til kulturarbeid og koordinering av tegnspråktolkning av teaterforestillinger. En tilgjengelig kulturarena for alle innebærer at dialogen i teaterforestillinger må visualiseres med tekst på skjerm, slik som for eksempel i Operaen. Dette kan gjøres med sanntidstolkning av skriveolker eller at teksten er lagt inn på forhånd.

#### HLF ber om:

- At regjeringen prioriterer å skape offentlige kulturtilbud som er tilgjengelige for hørselshemmede, med visuell og teknisk tilrettelegging og god akustikk/hørbarhet.
- At det bevilges 1,5 millioner kroner til HLF for koordinering av skriveolking av utvalgte teaterforestillinger, etter modell av Norges Døveforbunds ordning.

### **Programkategori 08.15 Samfunns- og frivillighetsformål, Kap. 315 Frivillighetsformål, post 70 Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner**

Da beslutningen om full momskompensasjon ble gjort og det ble laget en fireårig opptrappingsplan fra 2010, ble 1,2 mrd. anslått som ramme for å sikre full momskompensasjon. Det ble raskt klart at denne rammen ikke var tilstrekkelig for å nå den vedtatte målsetningen.

I statsbudsjettet for 2017 er rammen foreslått til 1319,9 mrd. kroner, en økning på 19,4 mill. kroner. Dette er en reell nedgang, og informasjon fra Lotteri- og stiftelsestilsynet viser at antallet søknader øker fra år til år. Gapet mellom bevilgning og full momskompensasjon blir stadig større.

I 2014 ble søknadene avkortet med 17 prosent, i 2015 med 21,9 prosent og i 2016 med 23,7 prosent. Det er stadig flere organisasjoner som søker om momskompensasjon, og det er derfor all grunn til å tro at avkortningen bare vil øke dersom det ikke legges fram en ny plan.

#### HLF ber om:

- At det legges fram en ny opptrappingsplan for å sikre at tidligere beslutning om full momskompensasjon kan gjennomføres.

HLF ønsker lykke til med det videre arbeidet med statsbudsjettet for 2018. Ved spørsmål eller kommentarer, kontakt interessepolitisk rådgiver Hildegunn Fallang på mail [fallang@hlf.no](mailto:fallang@hlf.no) eller telefon 986 16 454.

Med vennlig hilsen



Anders Hegre  
Generalsekretær



Hildegunn Fallang  
Interessepolitisk rådgiver